

เศรษฐกิจถดถอยรุนแรงมาพร้อมกับอัตราการว่างงานสูง...รัฐบาลเอาอยู่ไหม

โดย ดร.ชนิต โสรัตน์

รองประธานสภานายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2563

ปี 2563 ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจที่กล่าวได้ว่าสาหัสสุดไตรมาสสอง จีดีพีหดตัวถึงร้อยละ 12.2 หนักสุดในรอบสองทศวรรษพอ ๆ กับวิกฤตต้มยำกุ้ง แต่รอบนี้กินลึกกระทบกว้างตั้งแต่แม่ค้าแผงลอย เกษตรกร มนุษย์เงินเดือนไปจนถึงเจ้าของธุรกิจตั้งแต่รายเล็กไปจนถึงรายใหญ่ที่ไม่กระทบคงเป็นคนที่ทำงานเป็นข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจกลายเป็นที่อิจฉาเพราะไม่ว่าเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรก็ไม่มีผลกระทบใด ๆ รวมไปถึงคนที่ทำงานในบริษัทที่เป็นเมกะคอมปะนีใหญ่โตจนถึงผูกขาดเศรษฐกิจไม่มีใครเข้ามาแข่งได้ แต่อย่างน้อยแรงงานซึ่งอยู่ในภาคส่วนเหล่านี้มีจำนวนรวมกันเกือบ 2 ล้านคนเป็นส่วนหนึ่งที่มีกำลังใช้จ่ายพอประคับประคองเศรษฐกิจในยามที่ยากลำบาก

การแถลงตัวเลขเศรษฐกิจไตรมาส 2 ของสภาพัฒน์ฯ (สศช.) ที่ผ่านมาชัดเจนว่าการแก้ปัญหาคงไม่ได้ง่ายขนาดที่มเศรษฐกิจ “ดร.สมคิดฯ” ยังต้องถูกเปลี่ยนตัว หากวิเคราะห์ที่ใส่ในพบว่าดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจทุกตัวล้วนอยู่ในอาการโคม่าไล่เรียงจากการบริโภคของประชาชนหดตัวถึงร้อยละ -6.6 สูงสุดเป็นประวัติศาสตร์ขณะที่ดัชนีค้าปลีกหดตัวถึงร้อยละ 9.8 สะท้อนถึงกำลังซื้อของประชาชนว่าอยู่ในสภาพอ่อนแอเหตุผลหลักมาจากรายได้ลดลงและหนี้สูงขึ้น ไม่ต้องกล่าวถึงธุรกิจและแรงงานที่อยู่ในภาคท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดและจะเป็นภาคส่วนที่จะฟื้นตัวได้หลังสุดเมื่อไรก็ยังไม่รู้

มาดูตัวเลขการว่างงานซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจทางสศช.ระบุว่า มีประมาณ 7.45 แสนคนสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 1.95 ไม่ค่อยแน่ใจที่มาของตัวเลขลองเปรียบเทียบคนที่มงานทำเดือนมิถุนายนปีพ.ศ.2562 ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจมีจำนวน 38.38 ล้านคนเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีนี้ (พ.ศ.2563) มีจำนวนคนที่มงานทำ 37.42 ล้านคนลดลงไปถึง 9.6 แสนคนตรงนี้ก็ไม่ต้องตรงกันแล้ว ตัวเลขนี้ไม่รวมเด็กจบใหม่อีก 4-5 แสนคนในช่วงโควิด-19 ระบาดเข้าใจว่าคงไม่ได้เข้าไปสำรวจเพราะไม่เห็นมีรายงานออกมา ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าแรงงานไม่ได้มีเฉพาะในระบบประกันสังคมซึ่งมีประมาณ 11.295 ล้านคน (มาตรา 33) ยังมีแรงงานนอกระบบอีกประมาณใกล้เคียงล้านคนหรือมากกว่าเล็กน้อยจัดเป็นกำลังแรงงานของประเทศตัวเลขนี้ไม่รวมเกษตรกร

แรงงานเหล่านี้กระจายไปทำงานอยู่ในภาคเอกชนส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว ค้าปลีก บริการ และแรงงานอิสระประเมินว่า “พิษจากโควิด” ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติและไทยหายไปถึงร้อยละ 75-76 จนถึงขณะนี้ยังฟื้นตัวได้เล็กน้อยย่อมมีผลกระทบต่อหลายอาชีพตั้งแต่คนที่ทำงานในโรงแรม ที่พักอาศัย ไกด์ คนขับรถรับส่งนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร-ร้านค้าตามแหล่งท่องเที่ยว ที่ผ่านมาถึงแม้จะมีโครงการไทยเที่ยวไทยซึ่งเที่ยวเฉพาะวันหยุดหรือวันหยุดยาว ๆ แต่ก็ไม่สามารถทดแทนรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่หายไปหมด ด้านอุตสาหกรรมก็กระทบไม่น้อยประเมินว่ากำลังการผลิต (CPU) ขณะนี้อยู่เพียงร้อยละ 52.84 มูลค่าตัวเลขส่งออก 2 เดือนที่ผ่านมาหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 21.7 ในเชิงปริมาณหดตัวสูงถึงร้อยละ 28.3 จากข้อมูลพบว่าสองในสามของอุตสาหกรรมส่งออกหดตัวต่อเนื่องมาปีครึ่งแล้ว ลองคิดดูคนหรือแรงงานที่ทำงานอยู่ในภาคส่วนจะยังอยู่สุขสบายหรือไม่จากข้อมูลเดือน

มีอุทยานมีโรงงาน 3,985 แห่งปิดกิจการชั่วคราวมีแรงงานประมาณ 8.026 แสนคน ส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรม ยานยนต์และชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์ พลาสติก โลหะ ภาคบริการ เช่น โรงแรม ค้าปลีก ขนส่ง อาหาร ฯลฯ แต่ยดีที่มี การจ่ายเงินค่าจ้างบางส่วนจัดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการว่างงานที่ตัวเลขรวมกันคาดว่าจะกลุ่มเสี่ยงมีอยู่ถึง 2.18 ล้านคน

เศรษฐกิจที่ทรุดติลกลับถึงสองหลักย่อมมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานไม่ใช่เรื่องที่ทีมเศรษฐกิจหรือ กระทรวงแรงงานจะได้เถียงว่าตัวเลขไม่มีที่มาที่ไปคนตกงานมีไม่มาก การแก้ปัญหาของรัฐบาลต้องรับฟังรอบด้าน แม้แต่เด็ก ๆ ที่มาเรียกร้องว่าปัญหาอยู่ตรงไหนอย่าปฏิเสธหรือไปติสเครดิติ ต้องยอมรับว่าเศรษฐกิจถดถอยรุนแรง ย่อมมาพร้อมกับอัตราว่างงานที่สูงอย่าไปบอกว่ากระทรวงแรงงานมีนายจ้างต้องการคนเป็นหลักแสนบางที่ซื้อลูก กัดแย้งกันเอง แต่ดีที่นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญเป็นปัญหาเร่งด่วนมีการบรรจุเป็นวาระในกรม.สัญญาจังหวัดระยอง (25 ส.ค.) จะมีการนำเสนอแผนการจ้างงานและแก้ปัญหาการว่างงานอย่างเป็นระบบเห็นคุษว่าจะสร้างงานได้เป็นล้าน ตำแหน่ง

ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจที่มาจากโควิด-19 การว่างงานเป็นปัญหาระดับโลกองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ประเมินว่าทั่วโลกมีคนตกงานกว่า 100 ล้านตำแหน่ง ทุกประเทศล้วนอยู่ในช่วงที่ยากลำบากแต่ละประเทศ เศรษฐกิจหดตัวรุนแรง กรณีประเทศไทยเศรษฐกิจหดตัวไตรมาส 2 ว่าแยแล้วแต่มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ล้วน หดตัวมากกว่าไทย สหภาพยุโรปเศรษฐกิจหดตัวร้อยละ 15 สหรัฐเศรษฐกิจติดลบร้อยละ 9.5 ญี่ปุ่นหดตัวร้อยละ 7.8 มีเพียงประเทศจีนไตรมาสแรกติดลบร้อยละ 6.8 ไตรมาสสองกลับมาเป็นบวกร้อยละ 3.2 เนื่องจากติดโควิดก่อน ประเทศอื่นและหายก่อนใคร

หากสมมุติว่ามีการพบวัคซีนซึ่งวันนี้ยังอยู่ในระยะทดลองที่หวังว่ากำลังซื้อที่จะกลับมาในเร็ววันคงไม่ได้ง่ายมี การประเมินว่าอาจต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปีจึงจะกลับเหมือนเดิม การวางแผนเศรษฐกิจจึงต้องเป็นแบบ ประคับประคองไม่ให้เศรษฐกิจทรุดไปมากกว่าเดิม อย่าไปใช้มาตรการไกลตัวเห็นผลยากใช้ระยะเวลาหลายปี เช่น จะใช้เศรษฐกิจภายในเป็นหัวจักรขับเคลื่อนไม่พึ่งส่งออก-การลงทุนทางตรงหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติลองคิดดูปีที่แล้ว เกือบ 40 ล้านคนเอาเงินมาใช้จ่ายมากกว่า 2 ล้านล้านบาท การท่องเที่ยวในประเทศถึงมีคนมากแต่มูลค่าเพียงแค่ครึ่ง เดียวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อีกทั้งโรงแรม-รีสอร์ท-ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวถูกออกแบบมารองรับนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติจำนวนมาก ๆ จะทำอย่างไร เศรษฐกิจไทยมากกว่าครึ่งหนึ่งพึ่งพาส่งออกทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการจะทำอย่างไรล้วนเป็นคำถามมากกว่าเป็นคำตอบ

สำหรับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่กรม.จะเคาะออกมาใหม่ให้ไปดูว่างประมาณเดิมที่ออกพรก.กู้เงิน 1.9 ล้านล้านบาทเงินมีแต่ไปติดขัดอะไรจึงใช้ไม่ได้ เช่น ซอฟต์แวร์ดอกเบี้ยต่ำเงินยังเหลือมากเพราะแบงก์ไม่กล้า ปล่อย ขณะที่เงินเยียวยาสีแสนล้านบาทออกมาหลายเดือนปานนี้ใช้เงินได้ไม่เท่าใด ยังไม่รวมพรก.เงินกู้ความมั่นคง กองทุนตลาดพันธบัตร (BSF) อีกสี่แสนล้านบาทที่ทราบว่าจะไม่ไปถึงไหนยังไม่รวมภาวะแทรกซ้อนวิกฤตการเมือง นอกสภาพที่ผู้คนจำนวนมากออกมาชู 3 นิ้วหรือผูกโบว์สีขาว พวกนี้รอทีมงานเศรษฐกิจที่นายกรัฐมนตรีเลือกมากับมือ ให้เข้ามาแก้ปัญหา ที่ผ่านมาซ้ำไปมากแล้ว....เอาอยู่หมครับ

(สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat)